

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Krupíčkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobců: **a) X, b) Y**, zastoupeni Mgr. Ladislavem Preclíkem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2024, č. j. 31 Az 1/2024-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Preclíka, **se určuje** částkou 6 365 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 12. 2023, č. j. OAM-587/ZA-ZA11-K01-2023, žalovaný neudělil žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

II.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Krajský soud dospěl k závěru, že z tvrzení žalobkyně nelze usuzovat na existenci přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování z jakýchkoliv důvodů, natožpak reálného nebezpečí vážné újmy. Kvůli původu a nemanželskému statusu svého syna měla žalobkyně problémy pouze s vlastní rodinou, což nepředstavuje azylově relevantní důvod. Na tom nic nemění ojedinělý incident v podobě slovního napadení bratrem, který je navíc soukromou osobou. Nelze dovodit, že by v zemi původu nebyly dostupné prostředky vnitřní ochrany. Nevhodné sdělení zasahujícího policisty je nevylučuje. Ani na základě zpráv o zemi původu nelze dovodit, že by žalobci měli být vystaveni pronásledování; výchova dítěte narozeného mimo manželství není v Kazachstánu nikterak výjimečnou situací, zvláště

mimo vesnickou oblast. K humanitárnímu azylu krajský soud uvedl, že na něj není právní nárok a žalovaný se dostatečně zabýval možností jeho udělení.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížnost s odkazem na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítli, že země původu jim není schopna zajistit účinnou ochranu. To potvrzuje incident, při němž bratr stěžovatelky zjistil místo jejího pobytu a přišel před její dům, kde křičel a vyhrožoval jí. Sousedé ji museli schovat a zavolat policii. Po bratrově odchodu pak zasahující policista stěžovatelce řekl, že kdyby byla jeho sestrou, tak ji sám zastřelí a půjde do vězení. Stěžovatelé tak zjevně vyčerpali možnosti vnitrostátní ochrany, přičemž se jim namísto pomoci dostalo výhrůžek. Ve vztahu k stěžovatelům pak nebyl dostatečně individualizován ani obecný závěr, že stovky tisíc dětí vyrůstají v zemi původu v rodinách bez otců, a jedná se tak o poměrně běžnou situaci. Stěžovatelé dále namítají, že nebyla dostatečně posouzena možnost udělení doplňkové ochrany a humanitárního azylu. Žalovaný totiž neprovedl veškerá nutná skutková zjištění ohledně stavu lidských práv a bezpečnosti situace v zemi původu. V případě návratu do vlasti stěžovatelům hrozí, že by byli vystaveni fyzickému a psychickému násilí a ponižujícímu zacházení ze strany státních orgánů. Stěžovatelé proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí, obsah správního spisu, vyjádření k žalobě a rozsudek krajského soudu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně aby ji jako nedůvodnou zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že se na nyní projednávanou věc užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* V nyní posuzované věci totiž krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31 či ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

[7] Při hodnocení toho, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, Nejvyšší správní soud vycházel ze závěrů usnesení ze dne

pokračování

26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávaném případě nejsou výše uvedené podmínky splněny, neboť odpověď na kasační námitky lze nalézt ve stávající judikatuře, v souladu s níž krajský soud postupoval. Proto je kasační stížnost nepřijatelná.

[9] Co se týče namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, stěžovatelé ji obecně spojují s nedostatkem důvodů rozhodnutí. Krajský soud podle nich při posouzení důvodů pro udělení jednotlivých forem mezinárodní ochrany pominul specifickou situaci stěžovatelky, která má nemanželské dítě s mužem, jehož jméno ani nezná, a který není kazašské národnosti. Zjištění o zemi původu proto měla být konfrontována právě s tímto konkrétním azylovým příběhem.

[10] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud (či správní orgán) rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016-51). Takovými vadami napadený rozsudek netrpí. Důvody, které krajský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění rozsudku jednoznačně seznatelné, a reflektují konkrétní azylový příběh tak, jak jej vylicila sama stěžovatelka. Krajský soud vylicil konkrétní skutkové okolnosti, o něž své rozhodnutí opřel, uvedl úvahy, kterými se řídil při posouzení důvodnosti žaloby, a popsal závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44). V bodech 23 a 24 svého rozsudku krajský soud vysvětlil, proč podle něj shromážděné zprávy o zemi původu dopadají i na situaci stěžovatelky. Stěžovatelé ostatně v žalobě pouze obecně spekulovali o tom, že uváděné počty matek vychovávajících děti bez manželů mohou zahrnovat matky rozvedené či ovdovělé, protože se jedná o jinou situaci. Krajský soud rovněž zohlednil konkrétní situaci stěžovatelů v souvislosti s jejich poukazem na patriarchální základy země původu. Konstatoval, že stěžovatelé pochází z třetího největšího města Kazachstánu, a i z tohoto pohledu je jejich postavení lepší, než pokud by žili v konzervativněji smýšlející vesnické oblasti, což dosvědčují zprávy o zemi původu. I v rámci hodnocení důvodů pro neudělení humanitárního azylu krajský soud vycházel z konkrétních okolností věci, viz bod 31.

[11] Jádrem kasační stížnosti spočívá v názoru stěžovatelů, že jim země původu není ochotna zajistit účinnou ochranu před pronásledováním nebo jinou hrozbou ze strany soukromých osob. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu skutečně vyplývá, že takové potíže mohou být azylově relevantní. Bude tomu tak v případě, kdyby se žadatel nemohl obrátit s žádostí o pomoc na státní orgány, popř. pokud by tyto orgány žadateli nemohly či nechtěly poskytnout před takovým pronásledováním efektivní ochranu (např. rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 18. 12. 2003,

č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31, ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-36, ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, ze dne 23. 2. 2023, č. j. 8 Azs 33/2022-86). Kasační soud však souhlasí s hodnocením krajského soudu, že z azylového příběhu, tak jak jej vylíčila stěžovatelka, vyplývá, že tato podmínka nebyla naplněna. Krajský soud správně uvedl, že sama stěžovatelka se žádné ochrany ze strany kazašských orgánů ani nedomáhala (policii volali její sousedé), přičemž samotné sdělení jednoho zasahujícího policisty v komunikaci se stěžovatelkou není způsobilé prokázat, že v zemi původu nejsou stěžovatelům dostupné prostředky vnitřní ochrany. Krajský soud rovněž správně poukázal na materiály o zemi původu, z nichž rovněž vyplývá, že stěžovatelka ve své situaci měla k dispozici dostupné prostředky ochrany.

[12] I ve vztahu k námitkám poukazujícím na nedostatečně zjištěný skutkový stav především stran důvodů pro udělení doplňkové ochrany odkazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu (např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-42, ze dne 16. 2. 2005, sp. zn. 6 A 109/2000, č. 583/2005 Sb. NSS, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, či ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66, č. 181/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že žalovaný postupoval v souladu s nosnými východisky označené judikatury. V potřebné míře zjistil skutkový stav, neboť vycházel z adresných, adekvátních a dostatečně konkrétních zpráv o zemi původu, z nichž mimo jiné vyplývá, že v zemi původu neprobíhá ozbrojený konflikt a stěžovatelce nehrozí reálné nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, ani trest smrti nebo poprava.

[13] Rovněž institutem humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí (např. ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Krajský soud správně konstatoval, že se žalovaný žádné libovůle nedopustil s ohledem na důvody, pro něž stěžovatelům humanitární azyl neudělil. Za stěžejní v tomto kontextu považoval to, že stěžovatelka je dospělá, zdravá, plně svéprávná osoba v produktivním věku, která prokázala schopnost zajistit prostředky na životní potřeby stěžovatelů, a zdravý je i její syn (stěžovatel). Správně odkázal rovněž na to, že stěžovatelé žádné důvody hodné zvláštního zřetele v průběhu správního řízení netvrdili.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

[16] Stěžovatelům byl usnesením krajského soudu ze dne 26. 3. 2024 ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Preclík, advokát, jehož odměnu v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený advokát učinil ve věci jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V souladu s § 7 a 9 advokátního tarifu činí běžně odměna za takový úkon 3 100 Kč. Protože se však jednalo o společný úkon při zastupování dvou osob, náleží advokátovi ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 % (tj. 2 480 Kč za jeden úkon); celkem tedy 4 960 Kč. Dále mu Nejvyšší správní soud přiznal náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Zástupce doložil, že je plátcem DPH, proto se jeho odměna zvyšuje o 1 105 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 6 365 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu